

Watts'ın ölüm hakkında söylediklerini düşünüyorum. *Doğmadan önce nasılsa, öldükten sonra da öyle olacak* diyor. *Hayat yok ama buna üzülecek de kimse yok.*

İnsanlar *ermekten* ne anlıyor diye merak ediyorum. Ermek *arzusunun* insan için neden diğerlerinden daha *iyi* olduğunu anlamak. Derler ki, evet, bu arzu da diğerleri gibi insanı kendine bağlar. Ancak bu arzu, elindeki diğer dikenleri çıkarmak için kullandığın bir diken gibidir. Arzuların eline batmış dikenlerse, bir diken alıp bunları çıkarabilirsin. En son bu dikenin de atarsın diyor.

Analoji güzel değil. İnsan arzuları elinden çıkarabilse, zaten bunları elinden çıkarmak için başka bir arzuya tutunmak zorunda kalmazdı.

Adler'in *güç muhterisi birey kendi yıkımını getirecek bir yola girer* diye bir tesbiti var. Aklıma Erdoğan geldi. Ancak bu yıkımın *güç ihtirasının* kendisinden değil, bu ihtirası doyuracak şartların herkes için gerçekleşmemesinden kaynaklandığını düşünüyorum. Erdoğan'ın bulunduğu pozisyonu çok arzu ettiği için insan kendi sonunu getirmez, ancak onun için gerçekten uzaklaşırsa, yıkımı bu olur. İhtirasın kendi başına yıkım getirdiği doğru değil, insanın kafeste tuttuğu arzularını beslemesi de çok mühim değil, ta ki bu hayvanlar kafesten kaçıp, peşine takılan insanı uçurumdan aşağıya yuvarlamasın.

Adler uzaklaşma veya yabancılaşmanın (alienation) toplumdan aldığını ödemeyen insanlarda görüldüğünü söylüyor. Bu konuda da almak/vermek ilişkisinin hayli naif ele alındığını düşünüyorum. Güç ve ihtiras gibi bu da *herkes için geçerli* değil. Bazıları pozisyonları itibarıyla *devamlı alıcı* sayılabilir, bazıları da *devamlı verici*. İnsanın kendine ve topluma yabancılaşması daha çok kendini algılayış biçiminin yaşadığı hayata uymasıyla ilgili. Eğer insan *aldıklarını* hakettiğini düşünüyorsa, topluma hiçbir şey vermese de yabancılaşmıyor ancak eğer gördüğü en ufak iyiliği bile hakettiğinden emin değilse, aldıkları onu yabancılaştırıyor. Bunların hepsi kafasında öz-resmini nasıl çizmişse onunla alakalı.

Mutluluk da böyle. İnsanların kendileri için çizdikleri resimler var. Kendilerini algılayış biçimleri var. Bu algılarına uygun yaşamadıkları takdirde, dışarıdan o algıya nazaran *daha iyi* yaşadıklarını söyleyeceğimiz halde mutlu olmuyorlar. Adam diyelim ayda 20.000 lira maaş almayı hak etmediğini düşünüyorsa, bu parayı ona vererek daha mutlu etmiyorsunuz, daha çok endişe veriyorsunuz. Adam karşısındaki kadının güzelliğini hak etmediğini düşünüyorsa, ondan ayrılma endişesi, onunla yaşamının getireceği mutluluğa galip geliyor.

İnsan tuhaf. Mutluluk lineer bir *kaynak meselesi* değil. İnsanın kendiyle arasının iyi olması, diğer tüm şartlara nazaran en önemlisi.

Vonnegut'un *Slaughterhouse-five*'ini okudum. Neredeyse *otobiyografik* diyeceğim bir 2. Dünya Savaşı romanı. Kendinin aynen karakterlerden birine dönüştüğünü değil, ancak bu romanın ancak o savaşı o minvalde yaşamış biri olarak yazılabileceğini kastediyorum.

Müstakil bir yazı yazarım belki.